

از راست: جلیل جلالی فرو فرهاد پرنده

بررسی فرصت‌های تجاری و اقتصادی در دور جدید روابط ایران و روسیه در میزگرد «ایران»

پیش به سوی بازار ۲۴۰ میلیارد دلاری روسیه

متأسفانه هیچ گونه مرکز مستقیم عرضه کالا در روسیه نداریم

در دسترس ۳۲ میلیارد دلاری رقم ناچیز ۴۲۰ میلیون دلار که عمده آن هم محصولات کشاورزی فاسد شدنی آب و پرو درد سر است صادرات داشته‌ایم.

■ چرا سهم ما در بازار روسیه همیشه کم است؟ علی‌رغم اینکه بعضی کشورها از جمله روسیه ترجیح‌شان این است که با کشور ایران ارتباط تجاری داشته باشند؛ به طور مثال اتفاقی که چند سال قبل بین روسیه و ترکیه افتاد. چرا ایران در آن زمان نتوانست سهمی در این بازار داشته باشد؟ ما چه مشکلاتی داریم که نمی‌توانیم در بازار روسیه حضور داشته باشیم؟

پرنده: در وهله اول هر دو کشور ایران و روسیه مورد تحریم‌های غرب قرار گرفته‌ایم و اثر تحریم‌ها بر تجارت واقعیتی انکارناپذیر است. اما با وجود این در روابط بانکی با روسیه نسبت به سایر کشورهای مشکلات کمتر است. مشکل بعدی نبود برخی زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است که نقش مهمی در افزایش صادرات و توسعه روابط تجاری دو کشور دارد. به عنوان مثال در بخش زیرساخت‌های سخت‌افزاری مشکلاتی در سیستم حمل‌ونقل و لجستیک وجود دارد. حمل‌ونقل جاده‌ای ما توسط کامیون‌های آذربایجانی و داغستانی انجام می‌شود. هر جایی آنها اراده کنند می‌توانند قیمت‌ها را تغییر دهند. عمدتاً در مسیر جاده‌ای ایران به آذربایجان و ترکمنستان در بال شرقی و غربی دریای کاسپین مشکلاتی به وجود آمده است. کامیون‌های ما به دلایل عمدتاً واهی در گمرکات این کشورها معطل و چون اکثر بارهای ما فاسد شدنی

گروه اقتصادی: روسیه یک بازار ۲۴۰ میلیارد دلاری آن هم صرفاً در بخش کالایی دارد و از سوی دیگر این کشور استراتژی همکاری اقتصادی با همسایگان خود را داشته است و بستر مناسبی برای روابط تجاری با ایران به حساب می‌آید. اما این ظرفیت همواره برای ایران دست نخورده باقی مانده و سهم ما در بهترین حالت از این بازار بزرگ، ناچیز آن هم در بخش کالا بوده و هیچ گاه به سمت سرمایه‌گذاری مشترک و خدمات فنی و مهندسی نرفته‌ایم. حالا در آستانه سفر رئیس‌جمهور به روسیه که قرار است در روزهای آینده انجام شود با فرهاد پرنده رابین بازرگانی سابق ایران در روسیه و رئیس میز روسیه در سازمان توسعه تجارت و همچنین جلیل جلالی فرو فرهاد پرنده رئیس اتاق بازرگانی ایران و روسیه درباره فرصت‌های تجاری مغفول مانده میان ایران و روسیه، ظرفیت‌های استفاده نشده، خلأها و آسیب‌های موجود به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

تمرکز اینجانب بر کالبد شکافی واردات کالایی روسیه از جهان و سهم کشورمان است.

پس از جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها بازار وارداتی ۲۴۰ میلیارد دلاری روسیه به ۳ بخش تقسیم گردید؛ بخش اول بازار بالقوه در دسترس یعنی ۳۲ میلیارد از ۲۴۰ میلیارد دلار، که ۹۸.۵ درصد صادرات ما به این حوزه حدوداً ۴۲۰ میلیون دلار با ۱۵۰ قلم کالا بوده است.

بخش دوم بازار ۳۴ میلیارد دلاری است که آن را بازار بالقوه خارج از دسترس می‌نامیم. در این بازار ۳۰۸ قلم کالا با صادرات حدود ۱۹ میلیون دلار و ۱.۵ درصد کل صادرات ما را تشکیل می‌دهد. پس این بدین معنی است که استراتژی تنوع محصول در بازار روسیه با صادرات ۳۰۸ قلم کالا توان رقابت و استمرار نداشته و به رقم قابل توجهی افزایش نیافته است. در بخش سوم بازار که ۱۷۰ میلیارد دلار است و به آن بازار دست نخورده می‌گوییم ما حتی یک دلار هم صادرات نداشته‌ایم. بنابراین ما فقط در بخش اول یعنی بازار بالقوه

■ آقای پرنده به عنوان مقدمه بحث با توجه به اینکه دولت فعلی در مورد ارتباط با کشورهای همسایه، چین و روسیه رویکردهای جدیدی دارد، بفرمایید چه ظرفیت‌هایی وجود دارد که مغفول مانده یا کمتر به آن توجه شده است؟

پرنده: با توجه به عضویت کشورمان در سازمان همکاری شانگهای و امضاء موافقتنامه موقت تجارت ترجیحی با کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا و برنامه برقراری موافقتنامه تجارت آزاد با این اتحادیه در آینده نزدیک، می‌توان از کشور روسیه به عنوان یکی از مهم‌ترین کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و سازمان شانگهای نام برد. در رابطه با فرصت‌های تجاری دو کشور، روسیه دارای بازاری ۲۴۰ میلیارد دلاری در بخش واردات کالا و فرصت‌های قابل توجه در بخش‌های خدمات، گردشگری و ترانزیت برای افزایش صادرات کشورمان و ظرفیت‌های تولیدی قابل توجه در جهت تأمین مواد اولیه مورد نیاز کارخانجات کشورمان است. البته در این قسمت

ویژه‌نامه سفر رئیس‌جمهور به روسیه □ دی‌ماه ۱۴۰۰